

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
GYDYTOJO MEDICINOS PRAKTIKOS
Į S T A T Y M A S**

1996 m. rugsėjo 25 d. Nr. I-1555
Vilnius

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Šiame įstatyme vartojamos sąvokos

1. **Gydytojas** – asmuo, turintis aukštąjį medicinos išsilavinimą ir šio įstatymo nustatyta tvarka turintis teisę užsiimti asmens sveikatos priežiūra, kuri apima asmens sveikatos būklės nustatymą (ekspertizę), ligų profilaktiką, ligų diagnozavimą, ligonių gydymą ir medicininę reabilitaciją. Šiame įstatyme gydytojo sąvoka apima gydytojo asistento, gydytojo rezidento, gydytojo tyrėjo, medicinos gydytojo ir gydytojo specialisto sąvokas.

2. **Gydytojas asistentas** – asmuo, turintis gydytojo diplomą, bet nebaigęs podiplominių aukštojo medicinos mokslo studijų specialybės rezidentūroje arba baigęs rezidentūrą, tačiau ne tos specialybės ir neturintis teisės savarankiškai verstis medicinos praktika.

3. **Gydytojas rezidentas** – asmuo, turintis gydytojo diplomą ir tęsiantis podiplomines aukštojo medicinos mokslo studijas medicinos gydytojo pirminėje ar specialybės rezidentūroje, neturintis teisės savarankiškai verstis tos specialybės medicinos praktika.

4. **Gydytojas tyrėjas** – asmuo, turintis gydytojo diplomą ir sertifikatą, patvirtinantį teisę atlikti tam tikras ligų diagnozavimo (tyrimo) procedūras, bet neturintis teisės verstis savarankiška medicinos praktika.

5. **Medicinos gydytojas** – gydytojas, šio įstatymo nustatyta tvarka turintis galiojančią pirminės medicinos praktikos licenciją ir galintis savarankiškai verstis pirmine medicinos praktika.

6. **Gydytojas specialistas** – gydytojas, šio įstatymo nustatyta tvarka turintis galiojančią specializuotos medicinos praktikos licenciją ir galintis savarankiškai verstis licencijoje nurodytos specialybės medicinos praktika.

7. **Medicinos praktika (pirminė ar specializuota)** – gydytojo, turinčio licenciją, atliekama asmens sveikatos priežiūra.

8. **Pirminės medicinos praktikos licencija (toliau – licencija)** – dokumentas, suteikiantis teisę asmeniui Lietuvos Respublikoje verstis pirmine medicinos praktika. Pirminės medicinos praktikos mastą ir tvarką nustato Sveikatos apsaugos ministerija.

9. **Specializuotos medicinos praktikos licencija (toliau – licencija)** – dokumentas, suteikiantis teisę asmeniui Lietuvos Respublikoje verstis viena iš specializuotos medicinos praktikos rūšių. Specializuotos medicinos praktikos rūšis, mastą ir tvarką nustato Sveikatos apsaugos ministerija.

10. **Laikinosios medicinos praktikos licencija** – dokumentas, suteikiantis teisę užsienio valstybių gydytojams specialistams, laikinai atvykusiems į Lietuvos Respubliką, laikinai atlikti asmens sveikatos priežiūrą Lietuvos Respublikoje tik mokymo ir (ar) labdaros tikslais.

11. **Licencijų registras** – Sveikatos apsaugos ministerijos tvarkomas ir saugomas sąrašas, kuriame fiksuojami duomenys apie licencijų išdavimą, perregistravimą, jų galiojimo sustabdymą ir panaikinimą.

12. **Sertifikatas (pažymėjimas)** – specialus dokumentas, patvirtinantis asmens teisę teikti tam tikras medicinos praktikos paslaugas.

2 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis įstatymas nustato:

- 1) gydytojų teisės verstis medicinos praktika įgijimo ir įgyvendinimo sąlygas;
 - 2) licencijų išdavimo, įregistravimo, perregistravimo, sustabdymo, atnaujinimo ir panaikinimo tvarką;
 - 3) gydytojų pagrindines profesines teises, pareigas ir atsakomybę.
2. Gydytojų stomatologų teisę verstis medicinos (stomatologijos) praktika, jų profesines teises ir pareigas nustato šis ir kiti įstatymai. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistų, tarp jų ir visuomenės sveikatos priežiūros gydytojų, teisę atlikti visuomenės sveikatos priežiūrą nustato kiti įstatymai ir teisės aktai.

II SKYRIUS

TEISĖ VERSTIS MEDICINOS PRAKTIKA

3 straipsnis. Gydytojo medicinos praktikos reguliavimo pagrindai

1. Licencijas verstis medicinos praktika (pirmine ir specializuota) gydytojams išduoda, įregistruoja, perregistruoja, sustabdo, atnaujina ir panaikina Sveikatos apsaugos ministerija šio įstatymo ir Gydytojo medicinos praktikos licencijavimo nuostatų nustatyta tvarka. Gydytojo medicinos praktikos licencijavimo nuostatus tvirtina Vyriausybė.
2. Sveikatos apsaugos ministerija šio straipsnio 1 dalyje nurodytai veiklai sudaro nuolatinę komisiją iš Sveikatos apsaugos ministerijos specialistų, Lietuvos gydytojų sąjungos, gydytojų specialybių draugijų ir kitų medicinos darbuotojų profesinių sąjungų atstovų bei ekspertų iš Kauno medicinos akademijos ir Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto. Komisija sudaroma pagal trišalį principą paritetiniais pagrindais. Jos sudarymo tvarką ir veiklą reglamentuoja Gydytojo medicinos praktikos licencijavimo nuostatai.

4 straipsnis. Teisė verstis medicinos praktika

Verstis medicinos praktika (pirmine ar specializuota) Lietuvos Respublikoje gali asmenys, turintys šio įstatymo nustatyta tvarka išduotą ir galiojančią licenciją.

5 straipsnis. Pirminės medicinos praktikos licencijų išdavimo tvarka

1. Asmuo, kreipdamasis į Sveikatos apsaugos ministeriją dėl pirminės medicinos praktikos licencijos išdavimo, privalo pateikti šiuos dokumentus:
 - 1) Lietuvos Respublikos piliečio pasą ar dokumentą, suteikiantį jam teisę nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje;
 - 2) aukštojo medicinos išsilavinimo diplomą, kuris įstatymų nustatyta tvarka pripažįstamas Lietuvos Respublikoje;
 - 3) dokumentą, patvirtinantį pirminės medicinos praktikos rezidentūros atlikimą;
 - 4) Sveikatos apsaugos ministerijos nustatytos formos sveikatos pažymėjimą.
2. Sveikatos apsaugos ministerija, išduodama licenciją, privalo įsitikinti, kad asmens profesinis pasirengimas atitinka pirminės medicinos praktikos reikalavimus, asmuo moka valstybinę kalbą pagal Vyriausybės nustatytas kalbos mokėjimo kategorijas, pagal sveikatos būklę gali verstis medicinos praktika ir teismas nėra iš asmens atėmęs teisės verstis medicinos praktika. Jeigu nuo pirminės medicinos praktikos rezidentūros baigimo praėjo daugiau negu dveji metai, asmuo privalo pateikti dokumentą, patvirtinantį papildomą pasirengimą, kurio trukmę ir mastą nustato Sveikatos apsaugos ministerija. Sveikatos apsaugos ministerija gali pareikalauti iš asmens paaiškinimų ir papildomų dokumentų, tiesiogiai susijusių su licencijos išdavimu.
3. Užsieniečiams ir asmenims be pilietybės, turintiems leidimą nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, gali būti taikomi papildomi reikalavimai (papildoma praktika, specialybės egzaminai ir kita), kuriuos nustato Sveikatos apsaugos ministerija, jeigu kitaip nenustatyta Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse.
4. Sveikatos apsaugos ministerija privalo per vieną mėnesį išnagrinėti asmens prašymą išduoti pirminės medicinos praktikos licenciją.

5. Jeigu Sveikatos apsaugos ministerija atsisako išduoti pirminės medicinos praktikos licenciją, ji privalo per penkiolika darbo dienų pareiškėjui raštu išdėstyti atsisakymo išduoti licenciją motyvus. Sveikatos apsaugos ministerijos atsisakymą išduoti pirminės medicinos praktikos licenciją asmuo gali skusti teismui.

6. Pirminės medicinos praktikos licenciją pasirašo sveikatos apsaugos ministras.

6 straipsnis. Specializuotos medicinos praktikos licencijų išdavimo tvarka

1. Gydytojas, norintis verstis specializuota medicinos praktika, turi kreiptis į Sveikatos apsaugos ministeriją dėl specializuotos medicinos praktikos licencijos išdavimo ir privalo pateikti šiuos dokumentus:

1) Lietuvos Respublikos piliečio pasą ar dokumentą, suteikiantį jam teisę nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje;

2) pirminės medicinos praktikos licenciją arba dokumentą, patvirtinantį pirminės medicinos praktikos rezidentūros atlikimą. Jei asmuo pateikia pirminės medicinos praktikos rezidentūros atlikimo dokumentą, kartu privalo pateikti ir Sveikatos apsaugos ministerijos nustatytos formos sveikatos pažymėjimą;

3) dokumentą, patvirtinantį specializuotos medicinos praktikos rezidentūros atlikimą. Užsieniečiams ir asmenims be pilietybės gali būti taikomi papildomi reikalavimai (papildoma praktika, specialybės egzaminai ir kita), kuriuos nustato Sveikatos apsaugos ministerija, jeigu kitaip nenustatyta Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse.

2. Sveikatos apsaugos ministerija, išduodama licenciją, privalo įsitikinti, kad asmens profesinis pasirengimas atitinka specializuotos medicinos praktikos reikalavimus, asmuo moka valstybinę kalbą pagal Vyriausybės nustatytas kalbos mokėjimo kategorijas, pagal sveikatos būklę gali verstis medicinos praktika ir teismas nėra iš asmens atėmęs teisės verstis medicinos praktika. Jeigu nuo specializuotos medicinos praktikos rezidentūros baigimo praėjo daugiau negu dveji metai, asmuo privalo pateikti dokumentą, patvirtinantį papildomą pasirengimą, kurio trukmę ir mastą nustato Sveikatos apsaugos ministerija. Sveikatos apsaugos ministerija gali pareikalauti iš asmens paaiškinimų ir papildomų dokumentų, tiesiogiai susijusių su licencijos išdavimu.

3. Sveikatos apsaugos ministerija, išduodama licenciją, gali atsižvelgti į įstatymų nustatyta tvarka įregistruotos atitinkamos gydytojų specialybės draugijos nuomonę.

4. Sveikatos apsaugos ministerija privalo per du mėnesius išnagrinėti asmens prašymą išduoti specializuotos medicinos praktikos licenciją ir pranešti jam apie sprendimą.

5. Sveikatos apsaugos ministerijos atsisakymą išduoti specializuotos medicinos praktikos licenciją asmuo gali skusti teismui.

6. Specializuotos medicinos praktikos licenciją pasirašo sveikatos apsaugos ministras.

7 straipsnis. Laikinosios medicinos praktikos licencijų išdavimo tvarka

1. Laikinosios medicinos praktikos licencija gali būti išduodama užsienio valstybių gydytojams, turintiems leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje ir norintiems laikinai atlikti asmens sveikatos priežiūrą Lietuvoje tik mokymo ir (ar) labdaros tikslais.

2. Laikinosios medicinos praktikos licencijos išduodamos ne ilgesniam kaip trijų mėnesių laikotarpiui.

8 straipsnis. Licencijų išdavimo mokestis

Asmuo, gaudamas ar perregistruodamas licenciją, taip pat gaudamas sertifikatą, privalo sumokėti nustatyto dydžio žyminį mokestį.

9 straipsnis. Licencijų registras

1. Sveikatos apsaugos ministerija, priėmusi sprendimą išduoti, perregistruoti, sustabdyti, atnaujinti, panaikinti licenciją, privalo per tris darbo dienas šį sprendimą įrašyti į licencijų registrą.

2. Licencijų registro nuostatus tvirtina Vyriausybė.

10 straipsnis. Licencijų perregistravimas

1. Asmuo kas penkeri metai nuo licencijos išdavimo ar perregistravimo dienos privalo kreiptis į Sveikatos apsaugos ministeriją dėl licencijos (pirminės medicinos praktikos ar specializuotos medicinos praktikos) perregistravimo.

2. Asmuo, kreipdamasis dėl licencijos perregistravimo, privalo pateikti dokumentus:

1) patvirtinančius, kad jis per pastaruosius penkerius metus tobulinosi pagal profesiją. Profesinio tobulinimosi tvarką ir mastą nustato Sveikatos apsaugos ministerija;

2) patvirtinančius trejų metų medicinos praktiką per pastaruosius penkerius metus.

3. Pirminės medicinos praktikos licencija Sveikatos apsaugos ministerijos sprendimu perregistruojama per du mėnesius nuo asmens kreipimosi į Sveikatos apsaugos ministeriją.

4. Sveikatos apsaugos ministerijos sprendimas atsisakyti perregistruoti licenciją turi būti per penkiolika darbo dienų išdėstytas raštu nurodant atsisakymo motyvus ir reikalavimus, kuriuos įvykdžius, licencija gali būti perregistruota.

5. Licencija, kuri per vienerius metus nuo šio straipsnio 1 dalyje nurodyto termino nebuvo perregistruota, prilyginama licencijai, kurios galiojimas sustabdytas ir kurios galiojimą asmuo gali atnaujinti šio įstatymo 11 straipsnyje nustatyta tvarka.

11 straipsnis. Licencijų galiojimo atnaujinimas

1. Asmuo, norintis atnaujinti licencijos galiojimą, kuris yra sustabdytas dėl 10 straipsnio 5 dalyje nurodytų aplinkybių arba asmens iniciatyva, privalo kreiptis į Sveikatos apsaugos ministeriją dėl licencijos galiojimo atnaujinimo ir jos perregistravimo.

2. Kreipdamasis dėl licencijos galiojimo atnaujinimo, asmuo privalo pateikti dokumentus, patvirtinančius papildomos medicinos praktikos atlikimą, arba dokumentą, patvirtinantį, kad jis ne mažiau kaip 200 val. tobulinosi pagal savo profesiją. Papildomos medicinos praktikos ir profesinio tobulinimosi trukmę, mastą ir tvarką nustato Sveikatos apsaugos ministerija. Asmens prašymas atnaujinti licencijos galiojimą turi būti išnagrinėtas per du mėnesius.

12 straipsnis. Licencijų galiojimo panaikinimo pagrindai

Licencijos galiojimas panaikinamas, jeigu:

1) asmuo, kreipdamasis dėl licencijos išdavimo, pateikė suklastotus ar netinkamus dokumentus;

2) asmens kvalifikacija neatitinka licencijoje nurodytos specialybės reikalavimų;

3) asmuo padarė grubią medicinos praktikos klaidą ar dažnai pasikartojančių medicinos praktikos klaidų. Medicinos praktikos klaidos pripažinimo grubia ar dažnai pasikartojančia klaida kriterijus nustato Sveikatos apsaugos ministerija;

4) asmuo grubiai pažeidė paciento teises;

5) asmuo dėl sveikatos būklės negali atlikti profesinių pareigų;

6) asmeniui įsigaliojusiu teismo nuosprendžiu yra uždrausta verstis medicinos praktika.

13 straipsnis. Licencijų galiojimo panaikinimo tvarka

1. Pirminės ar specializuotos medicinos praktikos licencijų galiojimą panaikina Sveikatos apsaugos ministerija savo iniciatyva arba kai dėl to kreipiasi šio straipsnio 2 dalyje nurodytos institucijos šio įstatymo 12 straipsnyje nurodytais pagrindais. Licencijos galiojimo panaikinimo klausimas turi būti išnagrinėtas per vieną mėnesį nuo kreipimosi į Sveikatos apsaugos ministeriją dienos.

2. Dėl licencijos galiojimo panaikinimo gali kreiptis Lietuvos medicinos etikos komitetas, sveikatos priežiūros įstaigos medicinos etikos komisija, apskrities ar savivaldybės gydytojai, sveikatos priežiūros įstaigos administracija, Lietuvos gydytojų sąjunga, gydytojų specialybės draugija.

3. Ginčai dėl licencijų galiojimo panaikinimo sprendžiami teismine tvarka.

4. Asmuo, kurio licencijos galiojimas panaikintas, gali pakartotinai kreiptis dėl jos išdavimo į Sveikatos apsaugos ministeriją ne anksčiau kaip po vienerių metų nuo jos galiojimo panaikinimo.

14 straipsnis. Licencijų galiojimo sustabdymas

1. Licencijos galiojimas gali būti sustabdytas nagrinėjant licencijos galiojimo panaikinimo klausimą. Šiuo pagrindu sustabdžius licencijos galiojimą, licencijos galiojimo sustabdymo laiku gydytojui draudžiama verstis medicinos praktika.
2. Licencijos galiojimas privalo būti sustabdytas, jei yra šio įstatymo 10 straipsnio 5 dalyje nurodytų aplinkybių.
3. Licencijos galiojimas gali būti sustabdytas ir paties gydytojo prašymu.
4. Licencija, kurios galiojimas sustabdytas, negalioja. Asmuo, kurio licencijos galiojimas sustabdytas, neturi teisės verstis medicinos praktika, kuriai teisę suteikė licencija.
5. Sprendimą sustabdyti licencijos galiojimą priima Sveikatos apsaugos ministerija ir per tris darbo dienas apie tai praneša gydytojui bei jo darbdaviui.
6. Sveikatos apsaugos ministerijos sprendimas sustabdyti licencijos galiojimą gali būti skundžiamas teismui.

15 straipsnis. Sertifikatų išdavimas, sustabdymas ir panaikinimas

1. Sertifikatai teikti tam tikras medicinos praktikos paslaugas išduodami, nostrifikuojami, sustabdomi ir panaikinami Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka.
2. Medicinos praktikos paslaugų rūšių, kurioms yra būtinas sertifikatas, sąrašą tvirtina Sveikatos apsaugos ministerija gydytojų specialybių draugijų teikimu.
3. Ginčus dėl sertifikatų išdavimo, nostrifikavimo, sustabdymo ir panaikinimo sprendžia sveikatos apsaugos ministras ir teismas.

16 straipsnis. Neteisėta medicinos praktika

1. Neteisėta medicinos praktika – tai veikla, kai asmuo:
 - 1) verčiasi medicinos praktika neturėdamas licencijos arba ši yra negaliojanti;
 - 2) teikia medicinos praktikos paslaugas neturėdamas sertifikato, kai jis yra būtinas;
 - 3) verčiasi medicinos praktika ne pagal licencijoje nurodytą specialybę;
 - 4) neteisėtai pasisavina gydytojo vardą.
2. Asmuo, besiverčiantis neteisėta medicinos praktika, traukiamas atsakomybėn pagal įstatymus.

III SKYRIUS GYDYTOJŲ PROFESINĖS TEISĖS, PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖ. MEDICINOS PRAKTIKOS KONTROLĖ

17 straipsnis. Gydytojų profesinės teisės

Gydytojas turi teisę:

- 1) verstis medicinos praktika įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;
- 2) skirti ir išrašyti vaistus. Vaistų skyrimo ir išrašymo receptuose tvarką reglamentuoja Sveikatos apsaugos ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijų teisės aktai;
- 3) konstatuoti žmogaus gimimo ir mirties faktus Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka;
- 4) išduoti asmens sveikatos pažymėjimus (pažymas) Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka;
- 5) atsisakyti taikyti asmens sveikatos priežiūros metodus (gydymą), kurie prieštarauja gydytojo etikos principams ir moralės normoms, jeigu tai nesukels realaus pavojaus asmens sveikatai arba gyvybei.

18 straipsnis. Gydytojų profesinės pareigos

Gydytojas privalo:

- 1) teikti būtinąją medicinos pagalbą;

- 2) tinkamai verstis medicinos praktika pagal šio įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimus, tobulintis pagal savo profesiją;
- 3) gerbti pacientų teises, saugoti medicininę paslaptį;
- 4) laikytis medicinos etikos reikalavimų;
- 5) Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka teikti statistikos ir kitos privalomos atskaitomybės duomenis. Privalomų atskaitomybės duomenų sąrašą nustato Sveikatos apsaugos ministerijos teisės aktai;
- 6) tinkamai tvarkyti medicininius dokumentus;
- 7) pranešti policijai ir (ar) prokuratūrai apie sužalotus pacientus, kurie galėjo būti nusikaltimo aukomis;
- 8) Sveikatos apsaugos ministerijos, prokuratūros, policijos, teismo prašymu paaiškinti medicinos praktikos aplinkybes;
- 9) atlikti kitas įstatymuose ir kituose teisės aktuose numatytas pareigas.

19 straipsnis. Gydytojų profesinė atsakomybė

Gydytojas, pažeidęs šio įstatymo reikalavimus, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

20 straipsnis. Medicinos praktikos kontrolė

Gydytojo profesinę veiklą kontroliuoja Sveikatos apsaugos ministerija ir kitos įstatymų įgalios valstybės institucijos.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja Lietuvos Respublikos gydytojo medicinos praktikos įstatymo įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo nustatyta tvarka.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS